

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL BLINSTRUBIŠKIO MIŠKO, DOTNUVOS-JOSVAINIŲ MIŠKŲ, LABŪNAVOS
MIŠKO IR LANČIŪNAVOS MIŠKO BIOSFEROS POLIGONŲ ĮSTEIGIMO, JŲ
NUOSTATŲ IR RIBŲ PLANŲ PATVIRTINIMO**

2005 m. lapkričio 8 d. Nr. D1-531

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 14, 15, 23 straipsniais, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)) 18 straipsniu, 28 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.10 ir 1.11 punktais bei įgyvendindamas 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EEB) nuostatas:

1. Į s t e i g i u Blinstrubiškio miško, Dotnuvos–Josvainių miškų, Labūnavos miško ir Lančiūnavos miško biosferos poligonus.

2. T v i r t i n u:

2.1. biosferos poligonų, nurodytų šio įsakymo 1 punkte, nuostatus (pridedama);

2.2. biosferos poligonų, nurodytų šio įsakymo 1 punkte, ribų planus (pridedama).

3. P a v e d u Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos per 15 kalendorinių dienų nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti įregistruoti Blinstrubiškio miško, Dotnuvos–Josvainių miškų, Labūnavos miško ir Lančiūnavos miško biosferos poligonų ribų planus Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre ir per mėnesį nuo šio įsakymo įsigaliojimo pateikti juos suinteresuotoms institucijoms.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTA

BLINSTRUBIŠKIO MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Blinstrubiškio miško biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Blinstrubiškio miško biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Blinstrubiškio miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti jūrinio erelio (*Haliaeetus albicilla*) populiaciją teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.6. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytos rūšies ir jos buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. kertant mišką plynai, 1 hektare turi būti paliekama ne mažiau kaip 15 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinės įvairovės palaikymui skirtų medžių (rekomenduojama palikti plačiašakius kietųjų lapuočių medžius bei pušis, tačiau reikalavimas dėl medžių palikimo netaikomas, kai plynai kertami grynai eglynai);

5.2. skatinama įrengti jūriniams ereliams dirbtinius lizdus;

5.3. skatinama ekologiškai ūkininkauti prie miško esančiuose žemės ūkio paskirties plotuose;

5.4. skatinama maitinti jūrinius erelius žiemos metu.

6. Jūrinio erelio apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane:

6.1. apie kiekvieną užimtą jūrinių erelių lizdą išskiriama veisimosi vieta, kurios ribos nustatomos taip, kad jos sutaptų su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis. Kiekvienai Biosferos poligone perinčiai jūrinių erelių porai medynuose, tinkamiausiuose lizdams sukurti arba dirbtiniams lizdams iškelti, išskiriamos trys veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

6.2. išskiriama veisimosi vietos apsaugos zona – teritorija apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis, kurios tikslas – sumažinti neigiamą miškų ūkio veiklos poveikį šių Nuostatų 6.1 punkte nurodytoms veisimosi vietoms.

7. Jūrinio erelio veisimosi vietoje negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai, o kiti kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi vasario–liepos mėn.

8. Jūrinio erelio veisimosi vietų apsaugos zonoje miško kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi vasario–liepos mėn.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

9. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.2–5.4 punktuose nurodytas veiklas vykdo savanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.2–5.4 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti nustatyta tvarka skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

10. Biosferos poligone saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Dubysos regioninio parko direkcija, suderinusi su VĮ Raseinių miškų urėdija.

11. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

12. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

13. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

14. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

DOTNUVOS–JOSVAINIŲ MIŠKŲ BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dotnuvos–Josvainių miškų biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Dotnuvos–Josvainių miškų biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Miško sanitarinės apsaugos taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2004 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. D1-141 (Žin., 2004, Nr. [55-1917](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kuriose stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Dotnuvos–Josvainių miškų ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (*Ciconia nigra*) ir vidutinio genio (*Dendrocopos medius*) populiacijas teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtos saugos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.6. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. pagrindiniai ir einamieji miško kirtimai negali būti vykdomi nuo balandžio 1 d. iki birželio 15 d.;

5.2. kertant pagrindiniais kirtimais ąžuolynus ir medynus su ąžuolu, biologinės įvairovės apsaugai turi būti paliekama ne mažiau kaip 20 proc. pagrindiniame arde augančių ąžuolų medžių skaičiaus;

5.3. kertant plynais kirtimais, turi būti paliekami stuobriai ir uoksiniai medžiai, taip pat ne mažiau kaip 10 žalių biologinės įvairovės apsaugai skirtų medžių. Rekomenduojama pirmiausia palikti vyresnio nei vidutinis kertamo medyno amžius drevėtus ąžuolus (įskaitant paliekamus pagal šių nuostatų 5.2 punktą ąžuolus), pušis, uosius, liepas bei kitus kietuosius ar minkštuosius lapuočius medžius;

5.4. išdžiūvę medžiai sanitariniais kirtimais gali būti iškertami, tik kai jų bendras tūris 1 hektare viršija 10 m³ (šviežiai kenkėjų užpultų žalių medžių iškirtimas atliekamas įprastine Miško sanitarinės apsaugos taisyklių nustatyta tvarka);

5.5. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų paukščiams tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.6. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės, miško savininkais ir valdytojais, atstatyti ankstesnių miško sausinimų metu pažeistą hidrologinį režimą;

5.7. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;

5.8. skatinama įrengti juodiesiems gandrams dirbtinius lizdus;

5.9. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, išsaugoti bebravietes, vietose, kur bebrai žalos ūkinės veiklos objektams nedaro arba ši žala yra nedidelė;

5.10. skatinama palikti plynose kirtavietėse daugiau biologinės įvairovės apsaugai skirtų medžių 1 hektare nei nustatyta šių nuostatų 5.3 punkte, jeigu tinkamų palikti medžių yra pakankamas kiekis;

5.11. skatinama kryptingai formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas Biosferos poligone sudarytų ne mažiau nei 20 proc. viso ploto, o medynų, kuriuose pagrindiniai kirtimai iš viso nenumatomi, bendras plotas sudarytų ne mažiau kaip 2 proc. viso ploto;

5.12. skatinama didinti ąžuolynų plotus, kryptingai formuojant medynų rūšinę sudėtį;

5.13. skatinama pagrindinius kirtimus vykdyti atrankiniais kirtimais.

6. Juodojo gandro apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane:

6.1. apie kiekvieną juodųjų gandrų lizdą išskiriama veisimosi vieta, kurios ribos nustatomos taip, kad jos sutaptų su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis. Kiekvienai Biosferos poligone perinčiai juodųjų gandrų porai medynuose, tinkamiausiuose lizdams sukti ar dirbtiniams lizdams iškelti, išskiriamos trys veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

6.2. išskiriama veisimosi vietos apsaugos zona – teritorija apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis, kurios tikslas – sumažinti neigiamą miškų ūkio veiklos poveikį šių Nuostatų 6.1 punkte nurodytoms veisimosi vietoms.

7. Juodojo gandro veisimosi vietoje pagrindiniai miško kirtimai negali būti vykdomi, o kiti kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi kovo–liepos mėn.

8. Juodojo gandro veisimosi vietų apsaugos zonoje miško kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi kovo–balandžio mėn.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

9. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.6–5.13 punktuose nurodytas veiklas vykdo savanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.6–5.13 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti nustatyta tvarka skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

10. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Krekenavos regioninio parko direkcija, suderinusi su VĮ Kėdainių miškų urėdija.

11. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

12. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

13. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

14. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

LABŪNAVOS MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Labūnavos miško biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Labūnavos miško biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Labūnavos miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) populiaciją teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.6. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytos rūšies ir jos buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. kertant plynais kirtimais, 1 hektare turi būti paliekama ne mažiau kaip 10 žalių biologinės įvairovės apsaugai skirtų medžių (rekomenduojama pirmiausia palikti vyresnio amžiaus nei vidutinis kertamo medyno amžius plačiašakius ąžuolus, pušis, uosius);

5.2. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų paukščiams tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.3. skatinama reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;

5.4. skatinama įrengti mažiesiems ereliams rėksniams dirbtinius lizdus;

5.5. skatinama plynose kirtavietėse palikti daugiau medžių 1 hektare, nei numatyta šių Nuostatų 5.1 punkte, jeigu tinkamų medžių yra pakankamas kiekis (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietųjų lapuočių medžiams);

5.6. skatinama mišką supančiose žemės ūkio plotuose ekologiškai ūkininkauti, didinti pievų ir ganyklų plotą.

6. Mažojo erelio rėksnio apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane:

6.1. apie kiekvieną užimtą mažojo erelio rėksnio lizdą išskiriama veisimosi vieta, kurios ribos nustatomos taip, kad jos sutaptų su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis. Kiekvienai

Biosferos poligone perinčiai mažųjų erelių rėksnių porai medynuose, tinkamiausiuose lizdams sukti arba dirbtiniams lizdams iškelti, išskiriamos dvi veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

6.2. išskiriama veisimosi vietos apsaugos zona – teritorija apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis, kurios tikslas – sumažinti neigiamą miškų ūkio veiklos poveikį šių Nuostatų 6.1 punkte nurodytoms veisimosi vietoms.

7. Mažojo erelio rėksnio veisimosi vietoje pagrindiniai miško kirtimai negali būti vykdomi, išskyrus perbrendusių medžių iškirtimą gamtinę brandą pasiekusiuose medynuose, jei po kirtimo paliekamas skalsumas būtų ne mažesnis kaip 0,5. Kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi balandžio–liepos mėn.

8. Mažojo erelio rėksnio veisimosi vietų apsaugos zonoje miško kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi balandžio–liepos mėn., išskyrus čia vykdomus valymus bei sanitarinius kirtimus, kai kyla masinio liemenų kenkėjų išplitimo grėsmė.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

9. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.3–5.6 punktuose nurodytas veiklas vykdo savanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.3–5.6 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti nustatyta tvarka skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

10. Biosferos poligone saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Kauno marių regioninio parko direkcija, suderinusi su VĮ Kėdainių miškų urėdija.

11. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

12. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

13. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

14. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

LANČIŪNAVOS MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lančiūnavos miško biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Lančiūnavos miško biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Lančiūnavos miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*), pilkosios meletos (*Picus canus*), vidutinio genio (*Dendrocopos medius*) ir baltnugario genio (*Dendrocopos leucotos*) populiacijas teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.6. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. pagrindiniai ir einamieji miško kirtimai negali būti vykdomi nuo balandžio 1 d. iki birželio 15 d.;

5.2. kertant pagrindiniais kirtimais ąžuolynus ir medynus su ąžuolais, biologinės įvairovės apsaugai paliekama ne mažiau kaip 20 proc. pagrindiniame arde augančių ąžuolų medžių skaičiaus;

5.3. kertant plynais kirtimais, 1 hektare turi būti paliekami stuobriai ir uoksiniai medžiai, taip pat ne mažiau kaip 10 žalių biologinės įvairovės apsaugai skirtų medžių. Rekomenduojama pirmiausia palikti vyresnio amžiaus nei vidutinis kertamo medyno amžius drevėtus ąžuolus (įskaitant paliekamus pagal šių Nuostatų 5.2 punktą ąžuolus), pušis, uosius, liepas bei kitus kietuosius ar minkštuosius lapuočius medžius;

5.4. vykdant sanitarinius kirtimus, 1 hektare turi būti paliekama ne mažiau kaip 10 stuobrių ar sausuočių medžių (paliekamų stuobrių ir sausuočių skersmuo už vidutinį medžių medynę skersmenį gali būti mažesnis ne daugiau kaip trečdaliu);

5.5. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų paukščiams tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.6. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės, miško savininkais ir valdytojais, atstatyti ankstesnių miško sausinimų metu pažeistą hidrologinį režimą;

5.7. skatinama reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą, globoti skruzdėlynus;

5.8. skatinama įrengti mažiesiems ereliams rėksniams dirbtinius lizdus;

5.9. skatinama plynose kirtavietėse palikti daugiau medžių 1 hektare, nei numatyta šių Nuostatų 5.3 punkte, jeigu tinkamų medžių yra pakankamas kiekis (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietųjų lapuočių medžiams);

5.10. skatinama balandžio–liepos mėn. riboti transporto eismą vidaus keliais per mažųjų erelių rėksnių veisimosi teritorijas;

5.11. skatinama kryptingai formuoti medynų amžiaus struktūrą, kad brandžių medynų plotas Biosferos poligone sudarytų ne mažiau kaip 20 proc. viso ploto, o medynų, kuriuose pagrindiniai kirtimai iš viso nenumatomi, bendras plotas sudarytų ne mažiau kaip 2 proc. viso ploto;

5.12. skatinama kryptingai formuoti medynų rūšinę sudėtį, kad būtų didinami ažuolynų plotai;

5.13. skatinama mišką supančiuose žemės ūkio plotuose ekologiškai ūkininkauti, didinti pievų ir ganyklų plotą.

6. Mažojo erelio rėksnio apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane:

6.1. apie kiekvieną užimtą mažųjų erelių rėksnių lizdą išskiriama veisimosi vieta, kurios ribos nustatomos taip, kad jos sutaptų su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis. Kiekvienai Biosferos poligone perinčiai mažųjų erelių rėksnių porai medynuose, tinkamiausiuose lizdams sukti arba dirbtiniams lizdams iškelti, išskiriamos dvi veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

6.2. išskiriama veisimosi vietos apsaugos zona – teritorija apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiomis ribomis, kurios tikslas – sumažinti neigiamą miškų ūkio veiklos poveikį šių Nuostatų 6.1 punkte nurodytoms veisimosi vietoms.

7. Mažojo erelio rėksnio veisimosi vietoje negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai, o kiti kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi balandžio–liepos mėn.

8. Mažojo erelio rėksnio veisimosi vietų apsaugos zonoje miško kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi balandžio–liepos mėn., išskyrus čia vykdomus valymus bei sanitarinius kirtimus, kai kyla masinio liemenų kenkėjų išplitimo grėsmė.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

9. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.6–5.13 punktuose nurodytas veiklas vykdo savanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.6–5.13 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti nustatyta tvarka skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

10. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Krekenavos regioninio parko direkcija, suderinusi su VĮ Kėdainių miškų urėdija.

11. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas.

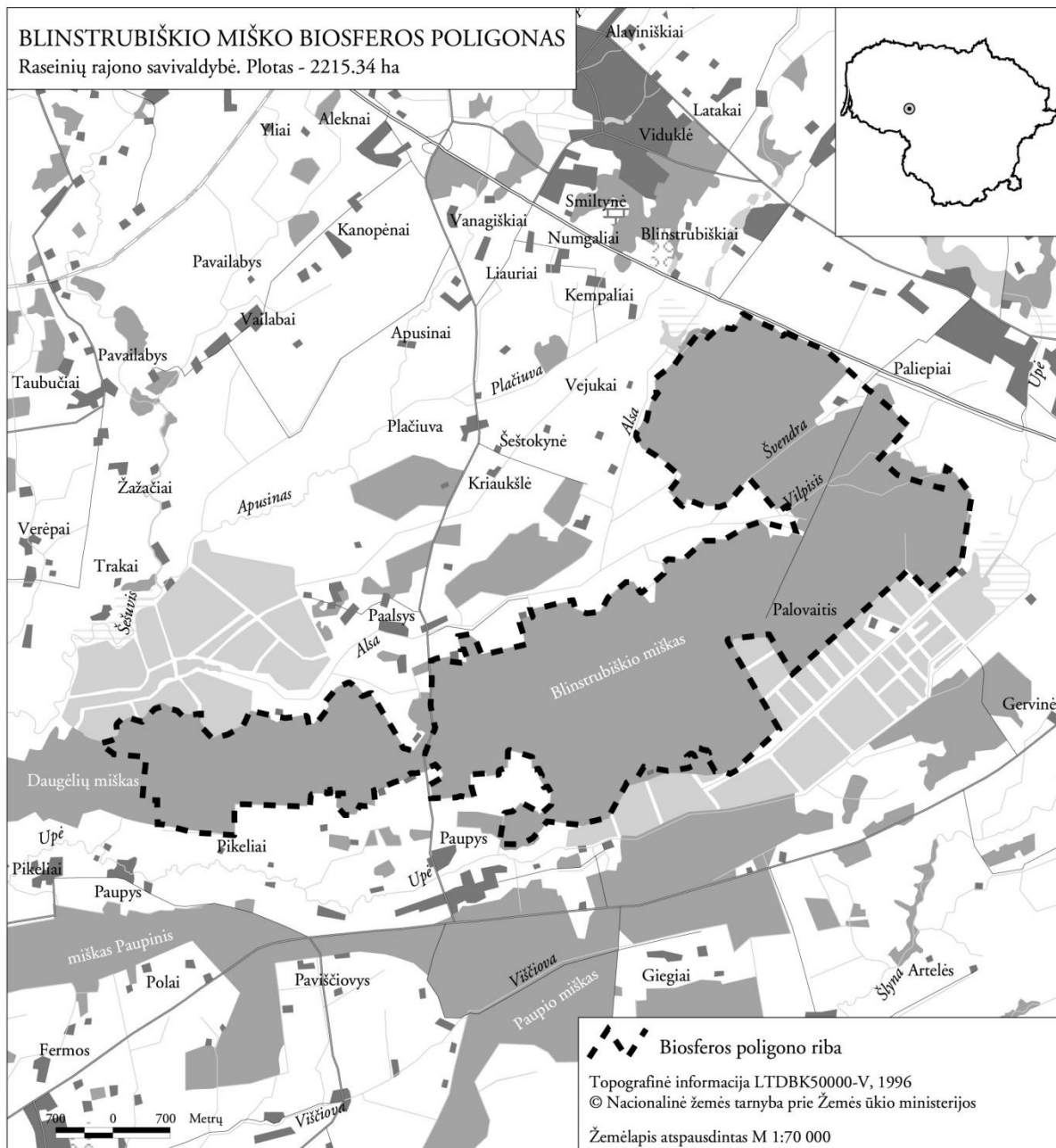
IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

12. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

13. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

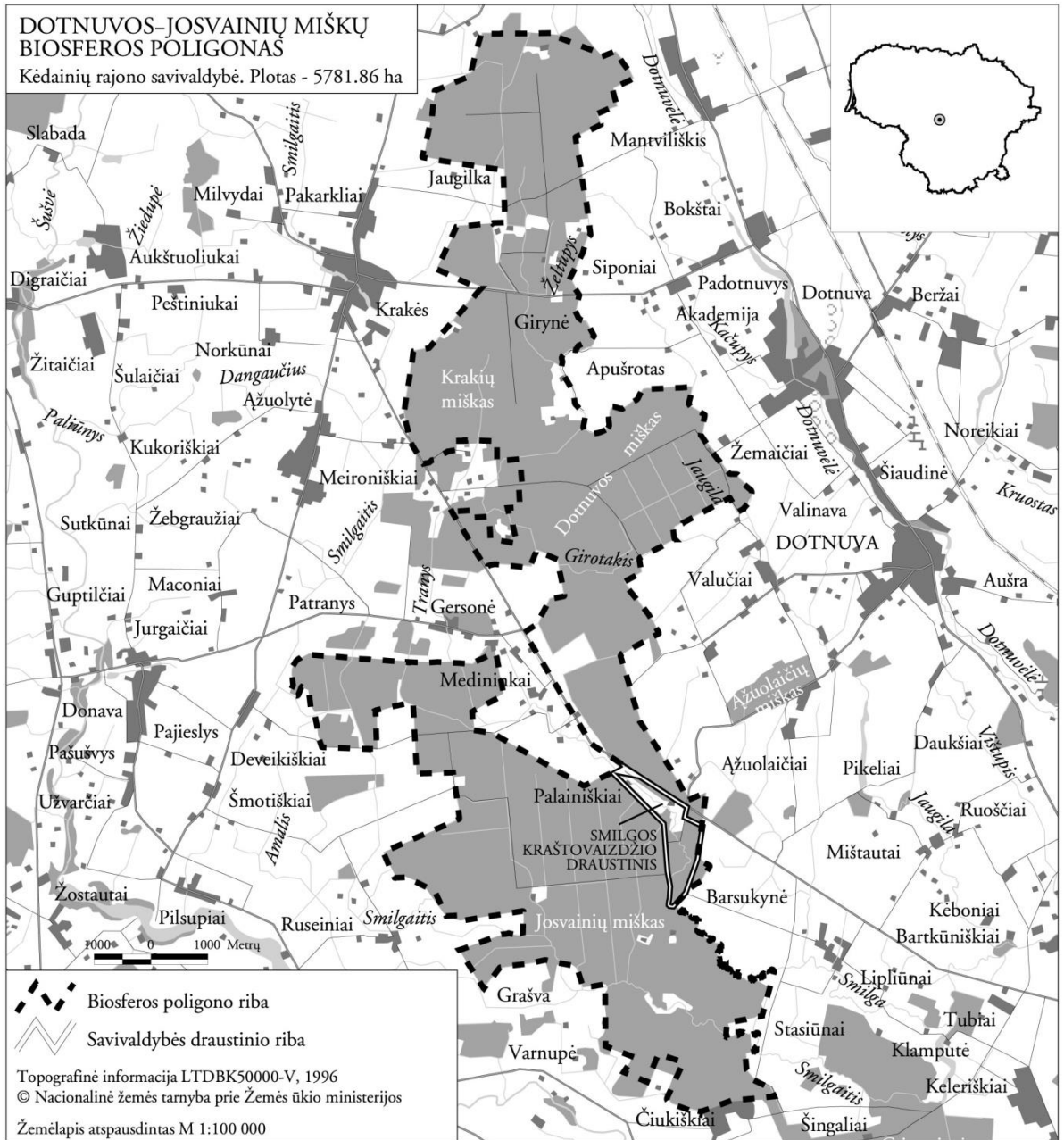
14. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2005 m. lapkričio 8 d.
įsakymu Nr. D1-531

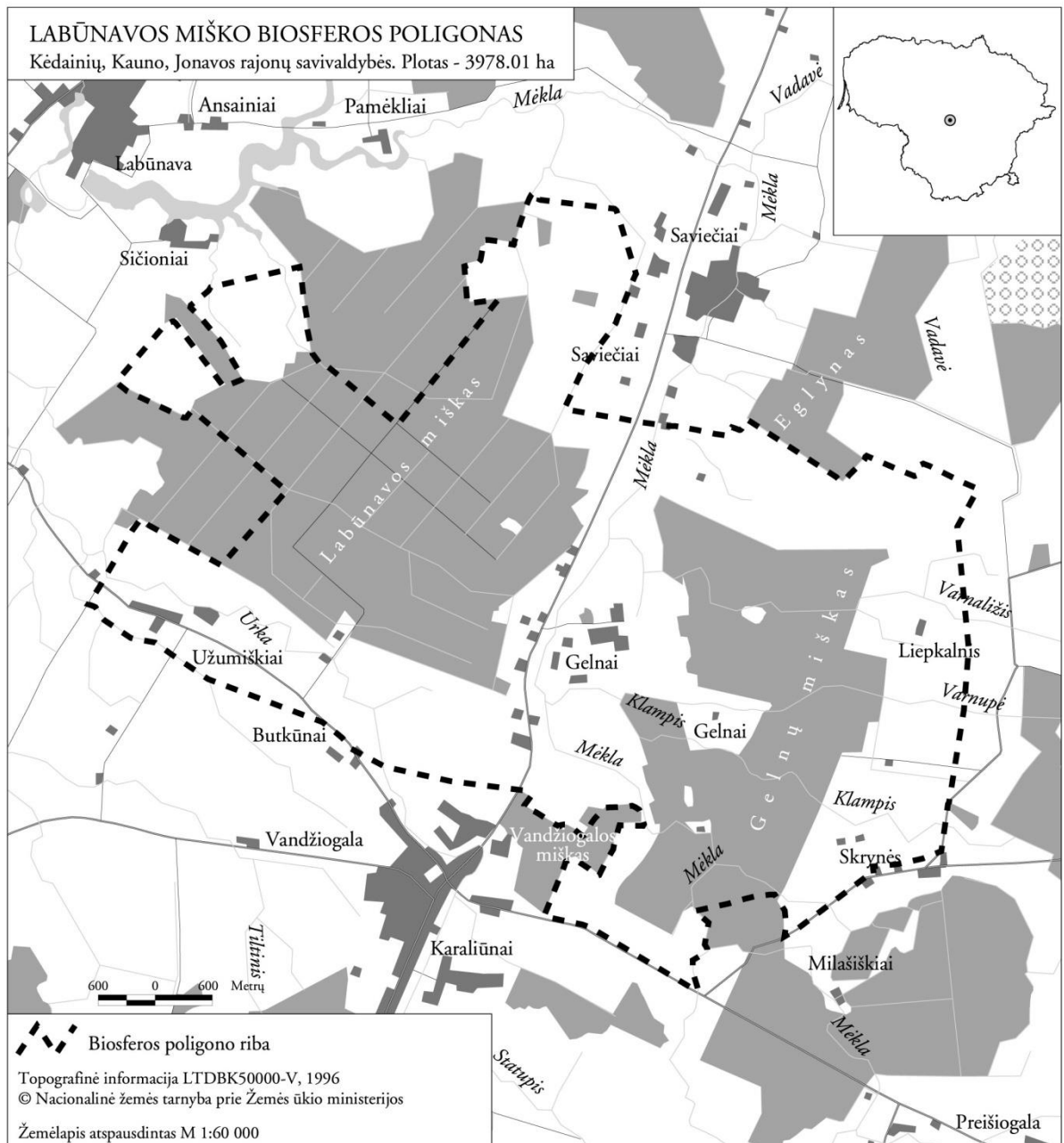
Blinstrubiškio miško biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000 Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94), Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2005 m. lapkričio 8 d.
įsakymu Nr. D1-531

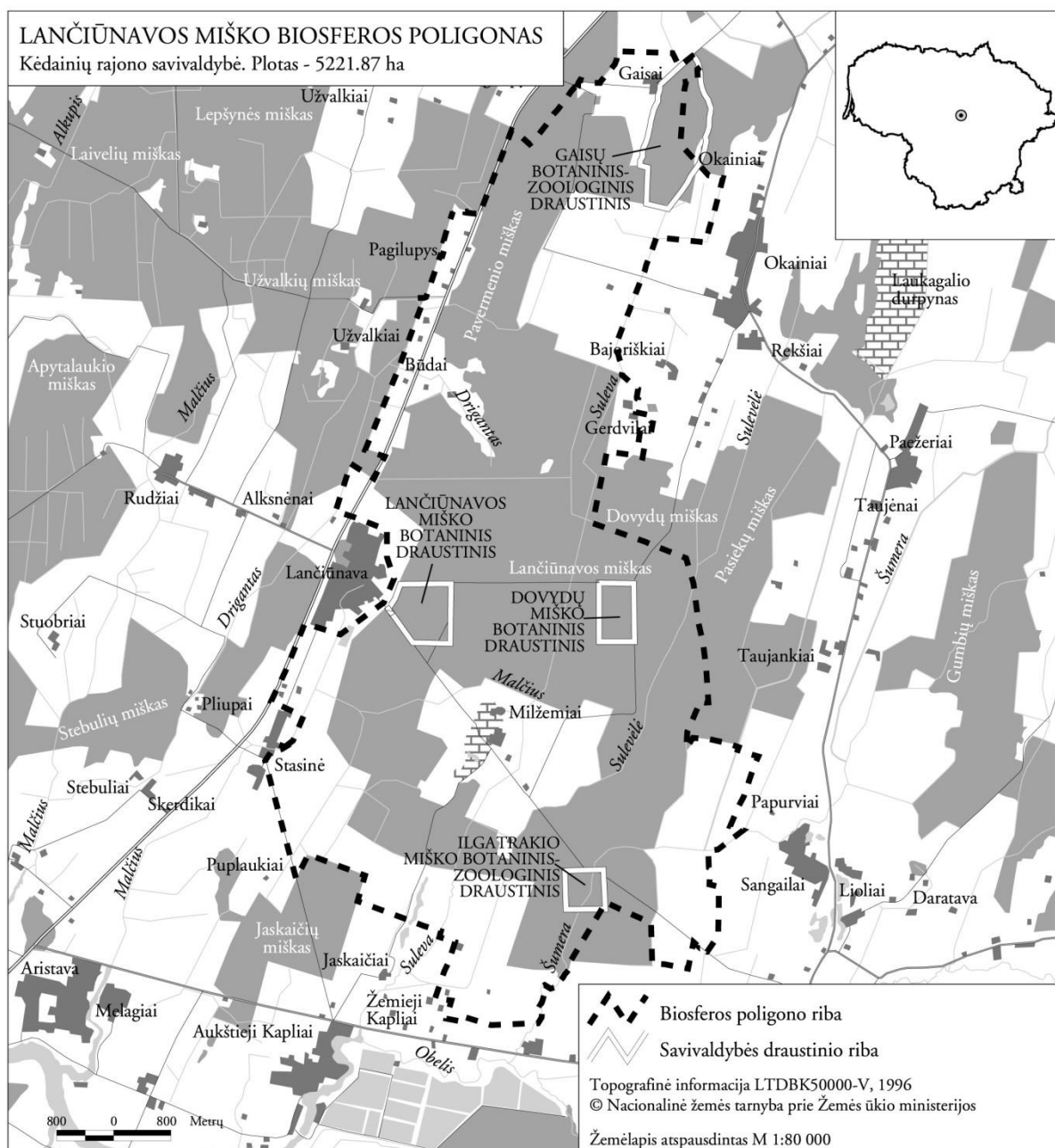
Dotnuvos-Josvainių miškų biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000 Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2005 m. lapkričio 8 d.
įsakymu Nr. D1-531

Labūnavos miško biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000 Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94), Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2005 m. lapkričio 8 d.
įsakymu Nr. D1-531

Lančiūnavos miško biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000 Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.